

Samenvatting uitkomsten raadpleging achterban Spataderen en Open Been

Inleiding

Tussen 20 mei 2020 en 2 juni 2020 heeft Harteraad een vragenlijst uitgezet over de zorg voor mensen met spataderen of een open been. Met de vragenlijst wilden we graag inzicht krijgen in de knelpunten en behoeften die er zijn in de zorgverlening aan mensen met spataderen of een open been. De resultaten worden samen met de eerder ontwikkelde 'Kwaliteitscriteria zorg voor mensen met spataderen' ingebracht bij de actualisatie van de medisch specialistische richtlijn Veneuze Pathologie.

De link naar deze vragenlijst is verspreid via het Hart&Vaatpanel, en via de Website, de Nieuwsbrief, Facebook en Twitter. 70 patiënten hebben de vragenlijst ingevuld, waarvan 50 daadwerkelijk een behandeling voor spataderen (42) of het open been (8) hebben gehad. In bijgevoegd document presenteren we de belangrijkste resultaten en conclusies.

Resultaten

Kenmerken patiënten

Spataderen:

- Bij 18 mensen heeft de behandeling langer dan 5 jaar geleden plaatsgevonden; bij 8 mensen was dat tussen de 1-5 jaar geleden en bij 6 minder dan 1 jaar geleden
- Men heeft de volgende behandeling gekregen: Scleroseren (19x), Ambulante of Muller flebectomie (5x), Endoveneuze behandeling (10x), Operatieve verwijdering /strip (7x), Elastische kous (14x)
- 65% is vrouw, 29% is man, de rest heeft het niet ingevuld
- De gemiddelde leeftijd is 69 jaar.

Open Been:

- Bij 6 van de 8 patiënten is de behandeling niet lang geleden geweest, variërend van 1 week geleden tot 9 maanden. Het gaat hier om een chronisch probleem: de diagnose is langer geleden al gesteld, maar er moet steeds opnieuw behandeld worden. Bij 2 mensen heeft de behandeling langer geleden plaatsgevonden: 20 maanden en 16 jaar.
- Behandelingen: van de mensen met een open been hebben er 4 alleen een wondbehandeling open been gehad, 2 een wondbehandeling icm elastische kous en 2 alleen een elastische kous / drukverband.
- Allen zijn vrouw, op 1 na: onbekend (heeft niet geantwoord op deze vraag)
- De gemiddelde leeftijd is 64 jaar.

Heb je de behandeling van je spataderen vergoed gekregen door je zorgverzekeraar?

De meeste mensen hebben de behandeling vergoed gekregen. Bij slechts 2 mensen was er geen vergoeding van de behandeling. Daarbij ging het om scleroseren en om een endoveneuze behandeling. Bij 2 anderen was er sprake van een gedeeltelijke vergoeding van de elastische kousen.

Wat ging goed bij de laatste behandeling van je spataderen of open been?

Spataderen:

- goede informatie: volledig, duidelijk, zorgvuldig, goede uitleg.
- goed resultaat: werd twee keer nadrukkelijk genoemd.
- hele proces: men is tevreden over het hele proces als er niets mis ging: 'alles ging goed'. Eén iemand zegt zelfs 'Geen problemen, wel nog steeds spataderen'. Als positieve zaken worden dan genoemd: de voorlichting, behandeling, nazorg (controle), diagnose en behandeling in één keer.
- goed contact met zorgverlener

- geen pijn
- vergoeding / financiële afhandeling: rechtstreeks met de zorgverzekeraar geregeld.

Open Been:

- informatie: duidelijke informatie en goede uitleg door de wondverpleegkundige.
- goed contact met de wondverpleegkundige, huisarts en de assistentes.
- goede behandeling.

Wat ging niet goed bij de laatste behandeling van je spataderen of open been?

Spataderen:

- niet tevreden met het resultaat: dit kwam voor bij:
  - *scleroseren: geen verbetering en/of de spataderen kwamen vrij snel weer terug
  - *ambulante flebectomie: *'Met het gevolg dat het lijkt alsof er ?elastiekjes? aan mijn benen hangen.'*
  - *endoveneuze behandeling: *'er is geen vervolgbehandeling geweest, de kleinere aderen hangen er nog bij.'*
  - *operatieve verwijdering (strip): *'Al binnen een jaar waren de spataderen weer duidelijk zichtbaar.'* ; *'In de jaren daarna en nu nog steeds last van spataderen'*
- complicaties: bij de endoveneuze behandeling werd een aderontsteking aan beide benen genoemd, bij de operatieve strip het meenemen van een zenuw bij het hechten, en na strip+scleroseren overgevoeligheid voor de zon met jeuk en rode uitslag.
- pijn werd genoemd bij scleroseren en bij de verdovingsprikken.
- nazorg: men heeft moeite met het feit dat er geen nacontroles zijn.
- geen klantvriendelijke behandeling: genoemd wordt dat de arts ongeïnteresseerd of onverschillig is, de bedrijfsarts geen kennis van zaken heeft, dat de verpleegkundige niet behulpzaam is, de zorg als lopende band ervaren wordt en dat de patiënt zich niet serieus genomen voelt.
- geen goede informatie: genoemd wordt dat er weinig of slechte informatie gegeven werd, ook de kans op de complicatie van een aderontsteking was niet van tevoren genoemd. Bij een ander was niet gezegd hoe lang het herstel zou duren, zodat dat tegenviel.
- elastische kous: vervelend draagcomfort (jeuk, uitslag, kriebelig, benauwd) en ingewikkeld proces om nieuwe kousen te krijgen.

Open been:

- *wens meer informatie over behandelmogelijkheden om kleppen aders te herstellen
- *behandeling: de lange duur en opnieuw optreden wond, wondlekkage, moeite met zelf verbinden en infectie en na dichtgaan last van jeuk, dunne droge huid en rood blauwe plekken
- *pijn: pijnlijke verdovingsprikken
- *proces: wisselende ziekenhuizen.

Heb je tips om de zorg die je hebt gehad te verbeteren?

Spataderen:

- *in het ziekenhuis zorgen dat je onderzoek, diagnose en behandeling in één keer kunt krijgen.
- *goede informatie, meer maatwerk, duidelijkheid over de te verwachten resultaten, ook informatie geven over evt. negatieve gevolgen, betere communicatie tussen de artsen zodat beloftes door de één gedaan ook door een ander nagekomen worden.
- *contact met de zorgverlener: een arts die zijn werk leuk vindt en geïnteresseerd is in de patiënt, goed luisteren naar patiënten, per patiënt bekijken wat die nodig heeft, wat meer meelevenheid.
- *nazorg: een jaarlijks spreekuur of na een half jaar controle
- *elastische kousen: gemakkelijker nieuwe kousen kunnen aanschaffen.

Open been:

- Snellere doorverwijzing naar een wondverpleegkundige (of dermatoloog) als de wond niet dicht wil, betere thuisbegeleiding bij infectie, ook behandeling in het weekend.